

金剛般若波羅蜜經

姚秦三藏法師鳩摩羅什 譯

南無本師釋迦牟尼佛

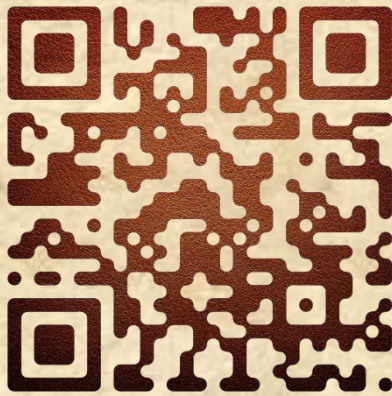
說明

本繁體注音版《金剛般若波羅蜜經》電子書，根據《乾隆大藏經》大乘般若部，第10部，姚秦三藏法師鳩摩羅什譯《金剛般若波羅蜜經》原藏影印本校正注音。句讀及注音僅作參考。

本電子書是免費結緣品，特此說明。

仁慧草堂

二〇一九年三月

掃碼關注仁慧草堂微信公眾號

●起誦儀

（金剛經啟請：若有人，受持金剛經者，先須淨手、焚香、開卷，至心念淨口業真言，然後啟請八金剛、四菩薩名號，所在之處，常當擁護。）

xiāngzàn

香讚

（一徧）

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù jié
爐香乍熱.法界蒙薰.諸佛海會悉遙聞.隨處結

xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiànquánshēn
祥雲.誠意方殷.諸佛現全身.

ná mó xiāng yún gài pú sà mó hē sà
南無香雲蓋菩薩摩訶薩（合掌三稱）

jìngkǒu yè zhēnyán

淨口業真言

（三徧）

ōng xiū lì xiū lì mó hē xiū lì xiū xiū lì sà pó hē
唵.修唎修唎.摩訶修唎.修修唎.薩婆訶.

jìngsān yè zhēnyán

淨三業真言

（三徧）

ōng suō wá pó wá shú tuó suō wá dá mó suō wá pó wá shú dù hàn
唵.娑嚩.婆嚩秫馱.娑嚩達摩娑嚩.婆嚩秫度憾.

ān tǔ dì zhēnyán
安土地真言

(三徧)

ná mó sānmǎnduō mǔ tuónán ōng dù lū dù lū dì wěi suō pó hē
南無三滿哆.母馱喃.唵.度嚕度嚕.地尾.娑婆訶.

pǔ gòngyǎngzhēnyán
普供養真言

(三徧)

ōng yé yé nǎng sān pó wá wà zhǐ là hòng
唵.誝誝曩.三婆嚩.鞞日囉斛.

fèngqǐng bā jīn gāng
奉請八金剛

(真諦記雲，六種金剛，對持經人，行獲無漏功德；今雲八者，以對行人，轉八識成四智。誦一徧)

fèngqǐng qīngchú zāi jīn gāng
奉請 青除災金剛 除一切眾生宿世
災殃，主大海

fèngqǐng pì dú jīn gāng
奉請 辟毒金剛 除一切眾生瘟疫
病患，主災毒

fèngqǐng huáng suí qiú jīn gāng
奉請 黃隨求金剛 令一切眾生所求
如願，主功德

fèngqǐng bái jìng shuǐ jīn gāng
奉請 白淨水金剛 除一切眾生熱惱
苦，主一切寶

fèngqǐng chì shēng huǒ jīn gāng
奉請 赤聲火金剛 除一切眾生無
明見，主生風

fèngqǐng dìng chí zāi jīn gāng
奉請 定持災金剛 除一切眾生災
難苦，主琉璃

fèngqǐng zǐ xián jīn gāng
奉請 紫賢金剛 令一切眾生開
解悟，主堅牢

fèngqǐng dà shén jīn gāng
奉請 大神金剛 令一切眾生智
芽成就，主龍

fèngqǐng sì pú sà
奉請四菩薩

(乃四無量心，誦一徧)

fèngqǐng jīn gāngjuàn pú sà 慈也
奉請金剛眷菩薩

fèngqǐng jīn gāngsuǒ pú sà 悲也
奉請金剛索菩薩

fèngqǐng jīn gāng ài pú sà 喜也
奉請金剛愛菩薩

fèngqǐng jīn gāng yǔ pú sà 捨也
奉請金剛語菩薩

注曰：此八金剛、四菩薩者，乃前迦葉佛時，有一旃陀羅（此雲屠宰），至寺前拾得一紙千佛名經，持歸供養，感妻有妊，生一肉球，破視有八男子。及長，心行正直，力勇過人，能伏諸邪惡。妻後又產一球，破視亦有四女。及長，顏貌端嚴，慈善勝眾，持齋奉佛。化兄出家，兄妹一十二人同皈迦葉佛，修行護教，男證金剛，女證菩薩，常護是經故，安經前。若人誦此經者，殷勤啟請，則此金剛菩薩，隨處擁護矣。

fā yuànwén
發願文

(行願相符，誦一徧)

qǐ shǒu sān jiè zūn 皈命十方佛
稽首三界尊

wǒ jīn fā hóng yuàn 持此金剛經
我今發宏願

shàngbào sì chóng ēn 下濟三塗苦
上報四重恩

ruò yǒu jiàn wén zhě 悉發菩提心
若有見聞者

jìn cǐ yī bào shēn 同生極樂國
盡此一報身

yún hé fàn
云何梵

(一徧)

yún hé dé chángshòu	jīn gāng bù huài shēn
云何得長壽	金剛不壞身
fù yǐ hé yīn yuán	dé dà jiān gù lì
復以何因緣	得大堅固力
yún hé yú cǐ jīng	jiū jìng dào bǐ àn
云何於此經	究竟到彼岸
yuàn fó kāi wēi mì	guǎng wéi zhòng shēng shuō
願佛開微密	廣為眾生說

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南無本師釋迦牟尼佛 (合掌三稱)

kāi jīng jì
開經偈

(一徧)

wú shàng shēn shēn wēi miào fǎ	bǎi qiān wàn jié nán zāo yù
無上甚深微妙法	百千萬劫難遭遇
wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí	yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今見聞得受持	願解如來真實義

jīn gāng bō rě bō luó mì jīng
金剛般若波羅蜜經

yáo qín sānzàng fǎ shī jiū mó luó shí yì
姚秦三藏法師鳩摩羅什譯¹

rú shì wǒ wén
如是我聞：

yī shí fó zài shè wèiguó zhī shù gī gū dú yuán yǔ dà bǐ
一時，佛在舍衛國祇樹給孤獨園，與大比
qiū zhòng qiān èr bǎi wǔ shí rén jù ěr shí shì zūn shí shí zhuó
丘眾，千二百五十人俱。爾時，世尊食時，著
yī chí bō rù shè wèi dà chéng qǐ shí yú qí chéngzhōng cì dì
衣持鉢，入舍衛大城乞食。於其城中，次第
qǐ yǐ huán zhì běnchù fàn shí qì shōu yī bō xǐ zú yǐ
乞已，還至本處，飯食訖，收衣鉢，洗足已，
fū zuò ér zuò
敷座而坐。

shí zhǎnglǎo xū pú tí zài dà zhòngzhōng jí cóngzuò qǐ
時，長老須菩提在大眾中，即從座起，
piāntǎnyòujiān yòu xī zhuó dì hé zhǎnggōngjìng ér bái fó yán
偏袒右肩，右膝著地，合掌恭敬，而白佛言：
xī yǒu shì zūn rú lái shàn hù niàn zhū pú sà shàn fù zhǔ zhū
“希有！世尊！如來善護念諸菩薩，善付囑諸
pú sà shì zūn shànnán zǐ shàn nǚ rén fā ā nòuduō luó sānmiǎo
菩薩。世尊！善男子、善女人發阿耨多羅三藐
sān pú tí xīn yún hé yīngzhù yún hé xiáng fú qí xīn
三菩提心，云何應住²？云何降伏其心？”

fó yán shàn zāi shàn zāi xū pú tí rú rǔ suǒshuō
佛言：“善哉！善哉！須菩提，如汝所說，
rú lái shàn hù niàn zhū pú sà shàn fù zhǔ zhū pú sà rǔ jīn dì tīng
如來善護念諸菩薩，善付囑諸菩薩。汝今諦聽，
dāng wèi rǔ shuō shànnán zǐ shàn nǚ rén fā ā nòuduō luó sānmiǎosān
當為汝說。善男子、善女人發阿耨多羅三藐三

¹ 麗藏：姚秦天竺三藏鳩摩羅什譯

² 麗藏：應雲何住；永樂北藏及龍藏：雲何應住

pú tí xīn yīng rú shì zhù rú shì xiáng fú qí xīn
菩提心，應如是住，如是降伏其心。”

wěi rán shì zūn yuànyào yù wén
“唯然，世尊！願樂欲聞。”

fó gào xū pú tí zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì xiáng fú qí
佛告須菩提：“諸菩薩摩訶薩應如是降伏其

xīn suǒ yǒu yī qiè zhòngshēng zhī lèi ruò luǎnshēng ruò tāi shēng
心：所有一切眾生之類，若卵生、若胎生、
ruò shī shēng ruò huàshēng ruò yǒu sè ruò wú sè ruò yǒuxiǎng
若濕生、若化生、若有色、若無色、若有想、
ruò wú xiǎng ruò fēi yǒuxiǎng fēi wú xiǎng wǒ jiē lìng rù wú yú niè pán
若無想、若非有想非無想，我皆令入無餘涅槃，
ér miè dù zhī rú shì miè dù wú liàng wú shù wú biānzhòngshēng
而滅度之。如是滅度無量、無數、無邊眾生，
shí wú zhòngshēng dé miè dù zhě hé yǐ gù xū pú tí ruò pú sà
實無眾生得滅度者。何以故？須菩提，若菩薩
yǒu wǒ xiàng rén xiàng zhòngshēng xiàng shòuzhě xiàng jí fēi pú
有我相、人相、眾生相、壽者相，即非菩
sà
薩。

fù cì xū pú tí pú sà yú fǎ yīng wú suǒ zhù xíng yú bù
“復次，須菩提，菩薩於法應無所住行於布

shī suǒ wèi bú zhù sè bù shī bú zhù shēng xiāng wèi chù
施。所謂不住色布施，不住聲、香、味、觸、

fǎ bù shī xū pú tí pú sà yīng rú shì bù shī bú zhù yú xiàng
法布施。須菩提，菩薩應如是布施，不住於相。

hé yǐ gù ruò pú sà bú zhù xiàng bù shī qí fú dé bù kě sī liáng
何以故？若菩薩不住相布施，其福德不可思量。

xū pú tí yú yì yún hé dōng fāng xū kōng kě sī liáng
“須菩提，於意云何，東方虛空可思量

fǒu
不？”

fú yě shì zūn
“不也。世尊！”

xū pú tí nán xī běi fāng sì wéi shàng xià xū kōng kě
“須菩提，南西北方、四維、上下虛空可

sī liáng fǒu
思量不？”

fú yě shì zūn
“不也。世尊！”

xū pú tí pú sà wú zhùxiàng bù shī fú dé yì fù rú shì
“須菩提，菩薩無住相布施，福德亦復如是

bù kě sī liáng xū pú tí pú sà dàn yīng rú suǒ jiào zhù
不可思量。須菩提，菩薩但應如所教住。

xū pú tí yú yì yún hé kě yǐ shēnxiàngjiàn rú lái fǒu
“須菩提，於意云何，可以身相見如來不？”

fú yě shì zūn bù kě yǐ shēnxiàng dé jiàn rú lái hé yǐ
“不也。世尊！不可以身相得見如來。何以

gù rú lái suǒ shuō shēnxiàng jí fēi shēnxiàng
故？如來所說身相，即非身相。”

fó gào xū pú tí fán suǒ yǒuxiàng jiē shì xū wàng ruò jiàn
佛告須菩提：“凡所有相，皆是虛妄，若見

zhūxiàng fēi xiàng zé jiàn rú lái
諸相非相，則見如來。”

xū pú tí bó fó yán shì zūn pō yǒuzhòngshēng dé wén
須菩提白佛言：“世尊！頗有眾生，得聞

rú shì yánshuō zhāng jù shēng shí xìn fǒu
如是言說章句，生實信不？”

fó gào xū pú tí mò zuò shì shuō rú lái miè hòu hòu wǔ
佛告須菩提：“莫作是說。如來滅後，後五

bǎi suì yǒu chí jiè xiū fú zhě yú cǐ zhāng jù néngshēng xìn xīn
百歲，有持戒修福者，於此章句，能生信心，

yǐ cǐ wéi shí dāng zhī shì rén bù yú yī fó èr fó sān sì
以此為實。當知是人，不於一佛、二佛、三、四、

wǔ fó ér zhòngshàngēn yǐ yú wú liàngqiānwàn fó suǒ zhòngzhūshàn
五佛而種善根；已於無量千萬佛所，種諸善

gēn wén shì zhāng jù nǎi zhì yī niànshēngjìng xìn zhě xū pú tí
根。聞是章句，乃至一念生淨信者，須菩提，

rú lái xī zhī xī jiàn shì zhūzhòngshēng dé rú shì wú liàng fú dé
如來悉知悉見，是諸眾生，得如是無量福德。

hé yǐ gù shì zhūzhòngshēng wú fù wǒ xiàng rén xiàng zhòngshēng
何以故？是諸眾生，無復我相、人相、眾生

xiàng shòuzhěxiàng wú fǎ xiàng yì wú fēi fǎ xiàng hé yǐ gù
相、壽者相，無法相，亦無非法相。何以故？

shì zhūzhòngshēng ruò xīn qǔ xiàng zé wéizhuó wǒ rén zhòngshēng
是諸眾生，若心取相，則為著我、人、眾生、

shòuzhě ruò qǔ fǎ xiàng jí zhuówǒ rén zhòngshēng shòuzhě
壽者；若取法相，即著我、人、眾生、壽者。

hé yǐ gù ruò qǔ fēi fǎ xiàng jí zhuówǒ rén zhòngshēng
何以故？若取非法相，即著我、人、眾生、

shòuzhě shì gù bù yīng qǔ fǎ bù yīng qǔ fēi fǎ yǐ shì yì gù
壽者。是故不應取法，不應取非法。以是義故，

rú lái chángshuō rǔ děng bǐ qiū zhī wǒ shuō fǎ rú fá yù zhě
如來常說：‘汝等比丘，知我說法，如筏喻者，

fǎ shàng yīng shě hé kuàng fēi fǎ
法尚應捨，何況非法？’

xū pú tí yú yì yún hé rú lái dé ā nòuduō luó sān miǎo
“須菩提，於意云何，如來得阿耨多羅三藐

sān pú tí yé rú lái yǒu suǒ shuō fǎ yé
三菩提耶？如來有所說法耶？”

xū pú tí yán rú wǒ jiě fó suǒ shuō yì wú yǒu dìng fǎ míng
須菩提言：“如我解佛所說義，無有定法名

ā nòuduō luó sān miǎo sān pú tí yì wú yǒu dìng fǎ rú lái kě shuō
阿耨多羅三藐三菩提，亦無有定法如來可說。

hé yǐ gù rú lái suǒ shuō fǎ jiē bù kě qǔ bù kě shuō fēi fǎ
何以故？如來所說法，皆不可取，不可說，非法，

fēi fēi fǎ suǒ yǐ zhě hé yī qiè xián shèng jiē yǐ wú wéi fǎ ér yǒu
非非法。所以者何？一切賢聖，皆以無為法而有

chā bié
差別。”

xū pú tí yú yì yún hé ruò rén mǎn sān qiān dà qiān shì jiè
“須菩提，於意云何，若人滿三千大千世界

qī bǎo yǐ yòng bù shī shì rén suǒ dé fú dé nìng wéi duō fǒu
七寶，以用布施，是人所得福德，寧為多不？”

xū pú tí yán shènduō shì zūn hé yǐ gù shì fú dé
須菩提言：“甚多。世尊！何以故？是福德

jī fēi fú dé xìng shì gù rú lái shuō fú dé duō
即非福德性，是故如來說福德多。”

ruò fù yǒu rén yú cǐ jīng zhōng shòu chí nǎi zhì sì jù jì
“若復有人，於此經中受持乃至四句偈

děng wèi tā rén shuō qí fú shèng bǐ hé yǐ gù xū pú tí
等，為他人說，其福勝彼。何以故？須菩提，

yī qiè zhū fó jí zhū fó ā nòuduō luó sān miǎo sān pú tí fǎ jiē cóng
一切諸佛及諸佛阿耨多羅三藐三菩提法，皆從

cǐ jīng chū xū pú tí suǒ wèi fó fǎ zhě jí fēi fó fǎ
此經出。須菩提，所謂佛法者，即非佛法。

xū pú tí yú yì yún hé xū tuó huán néng zuò shì niàn wǒ
“須菩提，於意云何，須陀洹能作是念‘我
dé xū tuó huán guǒ fǒu
得須陀洹果’不？”

xū pú tí yán fú yě shì zūn hé yǐ gù xū tuó huán
須菩提言：“不也。世尊！何以故？須陀洹
míng wéi rù liú ér wú suǒ rù bù rù sè shēng xiāng wèi
名為入流，而無所入，不入色、聲、香、味、
chù fǎ shì míng xū tuó huán
觸、法，是名須陀洹。”

xū pú tí yú yì yún hé sī tuó hán néng zuò shì niàn wǒ
“須菩提，於意云何，斯陀含能作是念‘我
dé sī tuó hán guǒ fǒu
得斯陀含果’不？”

xū pú tí yán fú yě shì zūn hé yǐ gù sī tuó hán míng
須菩提言：“不也。世尊！何以故？斯陀含名
yī wǎng lái ér shí wú wǎng lái shì míng sī tuó hán
一往來，而實無往來。是名斯陀含。”

xū pú tí yú yì yún hé ā nà hán néng zuò shì niàn wǒ
“須菩提，於意云何，阿那含能作是念‘我
dé ā nà hán guǒ fǒu
得阿那含果’不？”

xū pú tí yán fú yě shì zūn hé yǐ gù ā nà hán míng
須菩提言：“不也。世尊！何以故？阿那含名
wéi bù lái ér shí wú bù lái³ shì gù míng ā nà hán
為不來，而實無不來³，是故名阿那含。”

xū pú tí yú yì yún hé ā luó hàn néng zuò shì niàn wǒ
“須菩提，於意云何，阿羅漢能作是念‘我
dé ā luó hàn dào fǒu
得阿羅漢道’不？”

xū pú tí yán fú yě shì zūn hé yǐ gù shí wú yǒu fǎ
須菩提言：“不也。世尊！何以故？實無有法
míng ā luó hàn shì zūn ruò ā luó hàn zuò shì niàn wǒ dé ā luó
名阿羅漢。世尊！若阿羅漢作是念：‘我得阿羅

³ 麗藏：來；永樂北藏及龍藏：不來

hàndào jí wéizhuó wǒ rén zhòngshēng shòuzhě shì zūn
漢道。’ 即為著我、人、眾生、壽者。世尊！

fó shuō wǒ dé wú zhēng sānmèi rénzhōng zuì wéi dì yī shì dì yī lí
佛說我得無諍三昧，人中最為第一，是第一離

yù ā luó hàn wǒ bú zuò shì niàn wǒ shì lí yù ā luó hàn shì
欲阿羅漢。我不作是念：‘我是離欲阿羅漢。’ 世

zūn wǒ ruò zuò shì niàn wǒ dé ā luó hàn dào shì zūn zé bù shuō
尊！我若作是念：‘我得阿羅漢道。’ 世尊則不說

xū pú tí shì yào ā lán nà hènghě yǐ xū pú tí shí wú suǒ xíng ér
須菩提是樂阿蘭那行者，以須菩提實無所行，而

míng xū pú tí shì yào ā lán nà hènghě
名須菩提是樂阿蘭那行。”

fó gào xū pú tí yú yì yún hé rú lái xī zài rán dēng fó
佛告須菩提：“於意云何，如來昔在然燈佛

suǒ yú fǎ yǒu suǒ dé fǒu
所，於法有所得不？”

fú yě shì zūn rú lái zài rán dēng fó suǒ yú fǎ shí wú
“不也。世尊⁴！如來在然燈佛所，於法實無

suǒ dé
所得。”

xū pú tí yú yì yún hé pú sà zhuānyán fó tǔ fǒu
“須菩提，於意云何，菩薩莊嚴佛土不？”

fú yě shì zūn hé yǐ gù zhuānyán fó tǔ zhě jí⁵
“不也。世尊！何以故？莊嚴佛土者，即⁵

fēi zhuānyán shì míngzhuānyán
非莊嚴，是名莊嚴。”

shì gù xū pú tí zhū pú sà mó hē sà yīng rú shì shēng
“是故，須菩提，諸菩薩摩訶薩，應如是生

qīng jìng xīn bù yīng zhù sè shēng xīn bù yīng zhù shēng xiāng wèi
清淨心：不應住色生心，不應住聲、香、味、

chù fǎ shēng xīn yīng wú suǒ zhù ér shēng qí xīn
觸、法生心，應無所住而生其心。

xū pú tí pì rú yǒu rén shēn rú xū mí shān wáng yú
“須菩提，譬如有入，身如須彌山王，於

yì yún hé shì shēn wéi dà fǒu
意云何，是身為大不？”

⁴ 麗藏：世尊；永樂北藏及龍藏：不也，世尊

⁵ 麗藏：則；永樂北藏及龍藏：即

xū pú tí yán shèn dà shì zūn hé yǐ gù fó shuō fēi
須菩提言：“甚大。世尊！何以故？佛說非
shēn shì míng dà shēn
身，是名大身。”

xū pú tí rú héng hé zhōngsuǒyǒushā shù rú shì shā děng
“須菩提，如恒河中所有沙數，如是沙等
héng hé yú yì yún hé shì zhūhéng hé shā nìngwéiduō fǒu
恒河，於意云何，是諸恒河沙，寧為多不？”

xū pú tí yán shènduō shì zūn dànzhūhéng hé shàng
須菩提言：“甚多。世尊！但諸恒河，尚
duō wú shù hé kuàng qí shā
多無數，何況其沙？”

xū pú tí wǒ jīn shí yángào rǔ ruò yǒushànnán zǐ shàn
“須菩提，我今實言告汝，若有善男子、善
nǚ rén yǐ qī bǎomǎn ěr suǒhéng hé shā shù sānqiān dà qiān shì jiè
女人，以七寶滿爾所恒河沙數三千大千世界，
yǐ yòng bù shī dé fú duō fǒu
以用布施，得福多不？”

xū pú tí yán shènduō shì zūn
須菩提言：“甚多。世尊！”

fó gào xū pú tí ruòshànnán zǐ shàn nǚ rén yú cǐ jīng
佛告須菩提：“若善男子、善女人，於此經
zhōng nǎi zhì shòu chí sì jù jì děng wèi tā rénshuō ér cǐ fú dé
中，乃至受持四句偈等，為他人說，而此福德，
shèngqián fú dé
勝前福德。

fù cì xū pú tí suí shuō shì jīng nǎi zhì sì jù jì děng
“復次，須菩提，隨說是經，乃至四句偈等，
dāng zhī cǐ chù yī qiè shì jiān tiān rén ā xiū luó jiē yīnggòng
當知此處，一切世間，天、人、阿修羅皆應供
yǎng rú fó tǎ miào hé kuàng yǒu rén jìn néngshòu chí dú sòng xū
養，如佛塔廟。何況有人盡能受持讀誦？須
pú tí dāng zhī shì rén chéng jiù zuì shàng dì yī xī yǒu zhī fǎ ruò
菩提，當知是人，成就最上第一希有之法。若
shì jīng diǎnsuǒ zài zhī chù jí wéiyǒu fó ruò zūnzhòng dì zǐ
是經典所在之處，即為有佛，若尊重弟子。”

ěr shí xū pú tí bái fó yán shì zūn dāng hé míng cǐ jīng
爾時，須菩提白佛言：“世尊！當何名此經？

wǒ děngyún hé fèng chí

我等云何奉持？”

fó gào xū pú tí shì jīngmíngwéi jīn gāng bō rě bō luó mì
佛告須菩提：“是經名為《金剛般若波羅蜜》，

yǐ shì míng zì rǔ dāngfèng chí suǒ yǐ zhě hé xū pú tí fó
以是名字，汝當奉持。所以者何？須菩提，佛

shuō bō rě bō luó mì jí fēi bō rě bō luó mì
說般若波羅蜜，即⁶非般若波羅蜜。

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu suǒ shuō fǎ fǒu
“須菩提，於意云何，如來有所說法不？”

xū pú tí bó fó yán shì zūn rú lái wú suǒ shuō
須菩提白佛言：“世尊！如來無所說。”

xū pú tí yú yì yún hé sānqiān dà qiān shì jiè suǒ yǒu wēi
“須菩提，於意云何，三千大千世界所有微

chén shì wéi duō fǒu
塵，是為多不？”

xū pú tí yán shènduō shì zūn
須菩提言：“甚多。世尊！”

xū pú tí zhū wēi chén rú lái shuō fēi wēi chén shì míng
“須菩提，諸微塵，如來說非微塵，是名

wēi chén rú lái shuō shì jiè fēi shì jiè shì míng shì jiè
微塵。如來說世界，非世界，是名世界。

xū pú tí yú yì yún hé kě yǐ sān shí èr xiàng jiàn rú lái
“須菩提，於意云何，可以三十二相見如來

fǒu
不？”

fú yě shì zūn bù kě yǐ sān shí èr xiàng dé jiàn rú lái
“不也。世尊！不可以三十二相得見如來。

hé yǐ gù rú lái shuō sān shí èr xiàng jí shì fēi xiàng shì míng sān
何以故？如來說三十二相，即是非相，是名三

shí èr xiàng
十二相。”

xū pú tí ruò yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén yǐ héng hé
“須菩提，若有善男子、善女人，以恆河

shā děng shēn mìng bù shī ruò fù yǒu rén yú cǐ jīng zhōng nǎi zhì shòu
沙等身命布施；若復有人，於此經中，乃至受

⁶ 麗藏：則；永樂北藏及龍藏：即

chí sì jù jì děng wèi tā rénshuō qí fú shènduō
持四句偈等，為他人說，其福甚多。”

ěr shí xū pú tí wénshuō shì jīng shēn jiě yì qù tì lèi bēi
爾時，須菩提聞說是經，深解義趣，涕淚悲

qì ér bó fó yán xī yǒu shì zūn fó shuō rú shì shēnshēn jīng
泣，而白佛言：“希有！世尊！佛說如是甚深經

diǎn wǒ cóng xī lái suǒ dé huì yǎn wèi zèn dé wén rú shì zhī
典，我從昔來，所得慧眼，未曾得聞，如是之

jīng shì zūn ruò fù yǒu rén dé wén shì jīng xìn xīn qīng jìng zé
經。世尊！若復有人，得聞是經，信心清淨，則

shēng shí xiàng dāng zhī shì rén chéng jiù dì yī xī yǒu gōng dé shì
生實相。當知是人，成就第一希有功德。世

zūn shì shí xiàng zhě zé shì fēi xiàng shì gù rú lái shuō míng shí xiàng
尊！是實相者，則是非相，是故如來說名實相。

shì zūn wǒ jīn dé wén rú shì jīng diǎn xìn jiě shòu chí
“世尊！我今得聞，如是經典，信解受持，

bù zú wéi nán ruò dāng lái shì hòu wǔ bǎi suì qí yǒu zhòng shēng
不足為難。若當來世，後五百歲，其有眾生，

dé wén shì jīng xìn jiě shòu chí shì rén zé wéi dì yī xī yǒu hé yǐ
得聞是經，信解受持，是人則為第一希有。何以

gù cǐ rén wú wǒ xiàng rén xiàng zhòng shēng xiàng shòu zhě xiàng
故？此人無我相、人相、眾生相、壽者相。

suǒ yǐ zhě hé wǒ xiàng jí shì fēi xiàng rén xiàng zhòng shēng xiàng
所以者何？我相即是非相；人相、眾生相、

shòu zhě xiàng jí shì fēi xiàng hé yǐ gù lí yī qiè zhū xiàng zé míng
壽者相即是非相。何以故？離一切諸相，則名

zhū fó
諸佛。”

fó gào xū pú tí rú shì rú shì ruò fù yǒu rén dé wén
佛告須菩提：“如是，如是。若復有人，得聞

shì jīng bù jīng bú bù bú wèi dāng zhī shì rén shèn wéi xī yǒu
是經，不驚、不怖、不畏，當知是人，甚為希有。

hé yǐ gù xū pú tí rú lái shuō dì yī bō luó mì jí fēi dì yī
何以故？須菩提，如來說第一波羅蜜，即非⁷第一

bō luó mì shì míng dì yī bō luó mì
波羅蜜，是名第一波羅蜜。

⁷ 麗藏：非；永樂北藏及龍藏：即非

xū pú tí rěn rǔ bō luó mì rú lái shuō fēi rěn rǔ bō luó
“須菩提，忍辱波羅蜜，如來說非忍辱波羅

mì hé yǐ gù xū pú tí rú wǒ xī wéi gē lì wáng gē jié shēn
蜜。何以故？須菩提，如我昔為歌利王割截身

tǐ wǒ yú ěr shí wú wǒ xiàng wú rén xiàng wú zhòngshēng xiàng
體，我於爾時，無我相、無人相、無眾生相、

wú shòuzhě xiàng hé yǐ gù wǒ yú wǎng xī jié jié zhī jiě shí ruò
無壽者相。何以故？我於往昔節節支解時，若

yǒu wǒ xiàng rén xiàng zhòngshēng xiàng shòuzhě xiàng yīngshēng chēn
有我相、人相、眾生相、壽者相，應生瞋

hèn
恨。

xū pú tí yòuniànguò qù yú wǔ bǎi shì zuò rěn rǔ xiānrén
“須菩提，又念過去於五百世，作忍辱仙人，

yú ěr suǒ shì wú wǒ xiàng wú rén xiàng wú zhòngshēng xiàng wú
於爾所世，無我相、無人相、無眾生相、無

shòuzhě xiàng
壽者相。

shì gù xū pú tí pú sà yīng lí yī qiè xiàng fā ā nòu
“是故，須菩提，菩薩應離一切相，發阿耨

duō luó sān miǎo sān pú tí xīn bù yīng zhù sè shēng xīn bù yīng zhù shēng
多羅三藐三菩提心。不應住色生心；不應住聲、

xiāng wèi chù fǎ shēng xīn yīngshēng wú suǒ zhù xīn ruò xīn yǒu
香、味、觸、法生心；應生無所住心。若心有

zhù zé wéi fēi zhù
住，則為非住。

shì gù fó shuō pú sà xīn bù yīng zhù sè bù shī xū
“是故，佛說：‘菩薩心不應住色布施。’須

pú tí pú sà wèi lì yì yī qiè zhòngshēng yīng rú shì bù shī rú
菩提，菩薩為利益一切眾生，應如是布施。如

lái shuō yī qiè zhū xiàng jí shì fēi xiàng yòushuō yī qiè zhòngshēng
來說一切諸相，即是非相；又說一切眾生，

jí fēi zhòngshēng
即⁸非眾生。

xū pú tí rú lái shì zhēn yǔ zhě shí yǔ zhě rú yǔ zhě
“須菩提，如來是真語者、實語者、如語者、

⁸ 麗藏：則；永樂北藏及龍藏：即

bù kuáng yǔ zhě bú yì yǔ zhě xū pú tí rú lái suǒ dé fǎ cǐ
不 誑 語 者、不 異 語 者。須 菩 提，如 來 所 得 法，此
fǎ wú shí wú xū
法 無 實 無 虛。

xū pú tí ruò pú sà xīn zhù yú fǎ ér xíng bù shī rú rén
“須 菩 提，若 菩 薩 心 住 於 法 而 行 布 施，如 人
rù àn zé wú suǒ jiàn ruò pú sà xīn bú zhù fǎ ér xíng bù shī rú
入 闇，則 無 所 見。若 菩 薩 心 不 住 法 而 行 布 施，如
rén yǒu mù rì guāng míng zhào jiàn zhǒng zhǒng sè
人 有 目，日 光 明 照，見 種 種 色。

xū pú tí dāng lái zhī shì ruò yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ
“須 菩 提，當 來 之 世，若 有 善 男 子、善 女
rén néng yú cǐ jīng shòu chí dú sòng zé wéi rú lái yǐ fó zhì huì
人，能 於 此 經，受 持 讀 誦，則 為 如 來 以 佛 智 慧，
xī zhī shì rén xī jiàn shì rén jiē dé chéng jiù wú liàng wú biān gōng dé
悉 知 是 人，悉 見 是 人，皆 得 成 就 無 量 無 邊 功 德。

xū pú tí ruò yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén chū rì fēn
“須 菩 提，若 有 善 男 子、善 女 人，初 日 分，
yǐ héng hé shā děng shēn bù shī zhōng rì fēn fù yǐ héng hé shā děng
以 恒 河 沙 等 身 布 施；中 日 分，復 以 恒 河 沙 等
shēn bù shī hòu rì fēn yì yǐ héng hé shā děng shēn bù shī rú shì
身 布 施；後 日 分，亦 以 恒 河 沙 等 身 布 施；如 是
wú liàng bǎi qiān wàn yì jié yǐ shēn bù shī ruò fù yǒu rén wén cǐ
無 量 百 千 萬 億 劫，以 身 布 施。若 復 有 人，聞 此
jīng diǎn xìn xīn bú nì qí fú shèng bǐ hé kuàng shū xiě shòu chí
經 典，信 心 不 逆，其 福 勝 彼。何 況 書 寫、受 持、
dú sòng wèi rén jiě shuō
讀 誦、為 人 解 說？

xū pú tí yǐ yào yán zhī shì jīng yǒu bù kě sī yì bù
“須 菩 提，以 要 言 之，是 經 有 不 可 思 議、不
kě chēng liáng wú biān gōng dé rú lái wèi fā dà shèng zhě shuō wèi
可 稱 量、無 邊 功 德。如 來 為 發 大 乘 者 說，為
fā zuì shàng shèng zhě shuō
發 最 上 乘 者 說。

ruò yǒu rén néng shòu chí dú sòng guǎng wèi rén shuō rú
“若 有 人，能 受 持 讀 誦，廣 為 人 說，如
lái xī zhī shì rén xī jiàn shì rén jiē dé chéng jiù bù kě liáng bù
來 悉 知 是 人，悉 見 是 人，皆 得 成 就 不 可 量、不

kě chēng wú yǒubiān bù kě sī yì gōng dé rú shì rén děng zé
可稱、無有邊、不可思議功德。如是人等，則
wéi hè dān rú lái ā niè duō luó sān miǎo sān pú tí hé yǐ gù xū
為荷擔如來阿耨多羅三藐三菩提。何以故？須
pú tí ruò yào xiǎo fǎ zhě zhuó wǒ jiàn rén jiàn zhòng shēng jiàn
菩提，若樂小法者，著我見、人見、眾生見、
shòu zhě jiàn zé yú cǐ jīng bù néng tīng shòu dú sòng wèi rén jiě shuō
壽者見，則於此經，不能聽受讀誦，為人解說。

xū pú tí zài zài chù chù ruò yǒu cǐ jīng yī qiè shì jiān tiān
“須菩提，在在處處若有此經，一切世間天、
rén ā xiū luó suǒ yīng gòng yǎng dāng zhī cǐ chù zé wéi shì tǎ jiē
人、阿修羅所應供養。當知此處則為是塔，皆
yīng gōng jìng zuò lǐ wéi rào yǐ zhū huā xiāng ér sàn qí chù
應恭敬，作禮圍繞，以諸華香，而散其處。

fù cì xū pú tí shàn nán zǐ shàn nǚ rén shòu chí
“復次，須菩提，善男子、善女人，受持
dú sòng cǐ jīng ruò wéi rén qīng jiàn shì rén xiān shì zuì yè yīng duò è dào
讀誦此經，若為人輕賤，是人先世罪業應墮惡道，
yǐ jīn shì rén qīng jiàn gù xiān shì zuì yè zé wéi xiāo miè dāng dé ā
以今世人輕賤故，先世罪業則為消滅，當得阿
niè duō luó sān miǎo sān pú tí
耨多羅三藐三菩提。

xū pú tí wǒ niàn guò qù wú liàng ā sēng qí jié yú rán
“須菩提，我念過去無量阿僧祇劫，於然
dēng fó qián dé zhí bā bǎi sì qiān wàn yì nà yóu tā zhū fó xī jiē
燈佛前，得值八百四千萬億那由他諸佛，悉皆
gòng yǎng chéng shì wú kōng guò zhě ruò fù yǒu rén yú hòu mò shì
供養承事，無空過者。若復有人，於後末世，
néng shòu chí dú sòng cǐ jīng suǒ dé gōng dé yú wǒ suǒ gòng yǎng zhū
能受持讀誦此經，所得功德，於我所供養諸
fó gōng dé bǎi fēn bù jí yī qiān wàn yì fēn nǎi zhì suàn shù pì
佛功德，百分不及一，千萬億分，乃至算數譬
yù suǒ bù néng jí
喻所不能及。

xū pú tí ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yú hòu mò shì
“須菩提，若善男子、善女人，於後末世，
yǒu shòu chí dú sòng cǐ jīng suǒ dé gōng dé wǒ ruò jù shuō zhě huò
有受持讀誦此經，所得功德，我若具說者，或

yǒu rén wén xīn zé kuánguàn hú yí bú xìn xū pú tí dāng zhī
有人聞，心則狂亂，狐疑不信。須菩提，當知
shì jīng yì bù kě sī yì guǒ bào yì bù kě sī yì
是經義不可思議，果報亦不可思議。”

ěr shí xū pú tí bó fó yán shì zūn shàn nán zǐ shàn
爾時，須菩提白佛言：“世尊！善男子、善
nǚ rén fā ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn yún hé yīng zhù yún
女人，發阿耨多羅三藐三菩提心，云何應住？云
hé xiáng fú qí xīn
何降伏其心？”

fó gào xū pú tí shàn nán zǐ shàn nǚ rén fā ā nòuduō
佛告須菩提：“善男子、善女人，發阿耨多
luó sānmiǎosān pú tí xīn zhě dāng shēng rú shì xīn wǒ yīng miè dù
羅三藐三菩提心⁹者，當生如是心：‘我應滅度
yī qiè zhòngshēng miè dù yī qiè zhòngshēng yǐ ér wú yǒu yī zhòng
一切眾生，滅度一切眾生已，而無有一眾
shēng shí miè dù zhě hé yǐ gù xū pú tí ruò pú sà yǒu wǒ xiàng
生實滅度者。’何以故？須菩提，若菩薩有我相、
rén xiàng zhòngshēng xiàng shòu zhě xiàng zé fēi pú sà suǒ yǐ zhě
人相、眾生相、壽者相，則非菩薩。所以者
hé xū pú tí shí wú yǒu fǎ fā ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
何？須菩提，實無有法，發阿耨多羅三藐三菩提
xīn zhě
心¹⁰者。

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yú rán dēng fó suǒ yǒu
“須菩提，於意云何，如來於然燈佛所，有
fǎ dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí fǒu
法得阿耨多羅三藐三菩提不？”

fú yě shì zūn rú wǒ jiě fó suǒ shuō yì fó yú rán dēng
“不也。世尊！如我解佛所說義，佛於然燈
fó suǒ wú yǒu fǎ dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
佛所，無有法得阿耨多羅三藐三菩提。”

fó yán rú shì rú shì xū pú tí shí wú yǒu fǎ rú
佛言：“如是，如是。須菩提，實無有法，如
lái dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xū pú tí ruò yǒu fǎ rú lái
來得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提，若有法如來

⁹ 麗藏：菩提；永樂北藏及龍藏：菩提心

¹⁰ 麗藏：菩提；永樂北藏及龍藏：菩提心

dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí zhě rán dēng fó zé bù yǔ wǒ shòu
得阿耨多羅三藐三菩提者，然燈佛則不與我授

11 jì rǔ yú lái shì dāng dé zuò fó hào shì jiā móu ní yǐ
記：‘汝於來世，當得作佛，號釋迦牟尼。’以

shí wú yǒu fǎ dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí shì gù rán dēng fó
實無有法得阿耨多羅三藐三菩提，是故然燈佛

yǔ wǒ shòu 12 jì zuò shì yán rǔ yú lái shì dāng dé zuò fó hào
與我授¹²記，作是言：‘汝於來世，當得作佛，號

shì jiā móu ní hé yǐ gù rú lái zhě jí zhū fǎ rú yì
釋迦牟尼。’何以故？如來者，即諸法如義。

ruò yǒu rén yán rú lái dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú
“若有人言：‘如來得阿耨多羅三藐三菩

tí xū pú tí shí wú yǒu fǎ fó dé ā nòuduō luó sānmiǎosān
提。’須菩提，實無有法，佛得阿耨多羅三藐三

pú tí xū pú tí rú lái suǒ dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
菩提。須菩提，如來所得阿耨多羅三藐三菩提，

yú shì zhōng wú shí wú xū
於是中無實無虛。

shì gù rú lái shuō yī qiè fǎ jiē shì fó fǎ xū pú
“是故，如來說：‘一切法皆是佛法。’須菩

tí suǒ yán yī qiè fǎ zhě jí fēi yī qiè fǎ shì gù míng yī qiè fǎ
提，所言一切法者，即非一切法，是故名一切法。

xū pú tí pì rú rén shēn cháng dà
“須菩提，譬如人身長大。”

xū pú tí yán shì zūn rú lái shuō rén shēn cháng dà zé
須菩提言：“世尊！如來說人身長大，則

wéi fēi dà shēn shì míng dà shēn
為非大身，是名大身。”

xū pú tí pú sà yì rú shì ruò zuò shì yán wǒ dāng
“須菩提，菩薩亦如是，若作是言：‘我當

miè dù wú liàng zhòng shēng zé bù míng pú sà hé yǐ gù xū pú
滅度無量眾生。’則不名菩薩。何以故？須菩

tí shí wú yǒu fǎ míng wéi pú sà shì gù fó shuō yī qiè fǎ wú wǒ
提，實無有法名為菩薩。是故，佛說一切法無我、

wú rén wú zhòng shēng wú shòu zhě
無人、無眾生、無壽者。

¹¹ 麗藏：受；永樂北藏及龍藏：授

¹² 麗藏：受；永樂北藏及龍藏：授

xū pú tí ruò pú sà zuò shì yán wǒ dāng zhuānyán fó
“須菩提，若菩薩作是言：‘我當莊嚴佛
tǔ shì bù míng pú sà hé yǐ gù rú lái shuō zhuānyán fó tǔ zhě
土。’是不名菩薩。何以故？如來說莊嚴佛土者，
jí fēi zhuānyán shì míng zhuānyán
即非莊嚴，是名莊嚴。

xū pú tí ruò pú sà tōng dá wú wǒ fǎ zhě rú lái shuō
“須菩提，若菩薩通達無我法者，如來說
míngzhēn shì pú sà
名真是菩薩。

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu ròu yǎn fǒu
“須菩提，於意云何，如來有肉眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu ròu yǎn
“如是。世尊！如來有肉眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu tiān yǎn fǒu
“須菩提，於意云何，如來有天眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu tiān yǎn
“如是。世尊！如來有天眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu huì yǎn fǒu
“須菩提，於意云何，如來有慧眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu huì yǎn
“如是。世尊！如來有慧眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu fǎ yǎn fǒu
“須菩提，於意云何，如來有法眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu fǎ yǎn
“如是。世尊！如來有法眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái yǒu fó yǎn fǒu
“須菩提，於意云何，如來有佛眼不？”

rú shì shì zūn rú lái yǒu fó yǎn
“如是。世尊！如來有佛眼。”

xū pú tí yú yì yún hé rú héng hé zhōng suǒ yǒu shā
“須菩提，於意云何，如恒河¹³中所有沙，
fó shuō shì shā fǒu
佛說是沙不？”

rú shì shì zūn rú lái shuō shì shā
“如是。世尊！如來說是沙。”

¹³ 麗藏：恒河；永樂北藏及龍藏：如恒河

xū pú tí yú yì yún hé rú yī héng hé zhōngsuǒyǒushā
“須菩提，於意云何，如一恒河中所有沙，
yǒu rú shì shāděng¹⁴ héng hé shì zhūhéng hé suǒyǒushā shù fó shì jiè
有如是沙等¹⁴恒河，是諸恒河所有沙數佛世界，
rú shì nìngwéiduōfǒu
如是寧為多不？”

shènduō shì zūn
“甚多。世尊！”

fó gào xū pú tí ěr suǒguó tǔ zhōng suǒyǒuzhòngshēng
“佛告須菩提：“爾所國土中，所有眾生，
ruò gānzhǒng xīn rú lái xī zhī hé yǐ gù rú lái shuō zhū xīn
若干種心，如來悉知。何以故？如來說諸心，
jiē wéi fēi xīn shì míngwéi xīn suǒ yǐ zhě hé xū pú tí guò qù
皆為非心，是名為心。所以者何？須菩提，過去
xīn bù kě dé xiàn zài xīn bù kě dé wèi lái xīn bù kě dé
心不可得，現在心不可得，未來心不可得。

xū pú tí yú yì yún hé ruò yǒu rén mǎn sān qiān dà qiān
“須菩提，於意云何，若有人，滿三千大千
shì jiè qī bǎo yǐ yòng bù shī shì rén yǐ shì yīn yuán dé fú duō
世界七寶以用布施，是人以是因緣，得福多
fǒu
不？”

rú shì shì zūn cǐ rén yǐ shì yīn yuán dé fú shènduō
“如是。世尊！此人以是因緣，得福甚多。”

xū pú tí ruò fú dé yǒu shí rú lái bù shuō dé fú dé duō
“須菩提，若福德有實，如來不說得福德多；
yǐ fú dé wú gù rú lái shuō dé fú dé duō
以福德無故，如來說得福德多。

xū pú tí yú yì yún hé fó kě yǐ jù zú sè shēnjiàn
“須菩提，於意云何，佛可以具足色身見
fǒu
不？”

fú yě shì zūn rú lái bù yīng yǐ jù zú sè shēnjiàn hé
“不也。世尊！如來不應以具足色身見。何
yǐ gù rú lái shuō jù zú sè shēn jí fēi jù zú sè shēn shì míng
以故？如來說具足色身，即非具足色身，是名

¹⁴ 麗藏：等；永樂北藏及龍藏：沙等

jù zú sè shēn
具足色身。”

xū pú tí yú yì yún hé rú lái kě yǐ jù zú zhūxiàngjiàn
“須菩提，於意云何，如來可以具足諸相見
fǒu
不？”

fú yě shì zūn rú lái bù yīng yǐ jù zú zhūxiàngjiàn hé
“不也。世尊！如來不應以具足諸相見。何
yǐ gù rú lái shuō zhūxiàng jù zú jí fēi jù zú shì míng zhūxiàng
以故？如來說諸相具足，即非具足，是名諸相
jù zú
具足。”

xū pú tí rǔ wù wèi rú lái zuò shì niàn wǒ dāng yǒu suǒ
“須菩提，汝勿謂如來作是念：‘我當有所
shuō fǎ mò zuò shì niàn hé yǐ gù ruò rén yán rú lái yǒu suǒ
說法。’莫作是念！何以故？若人言：‘如來有所
shuō fǎ jí wéi bàng fó bù néng jiě wǒ suǒ shuō gù xū pú tí
說法。’即為謗佛，不能解我所說故。須菩提，
shuō fǎ zhě wú fǎ kě shuō shì míng shuō fǎ
說法者，無法可說，是名說法。”

ěr shí huì mìng xū pú tí bó fó yán shì zūn pō yǒu zhòng
爾時，慧命須菩提白佛言：“世尊！頗有眾
shēng yú wèi lái shì wén shuō shì fǎ shēng xìn xīn fǒu
生，於未來世，聞說是法，生信心不？”

fó yán xū pú tí bǐ fēi zhòngshēng fēi bú zhòngshēng
佛言：“須菩提，彼非眾生，非不眾生。
hé yǐ gù xū pú tí zhòngshēng zhòngshēng zhě rú lái shuō fēi
何以故？須菩提，眾生眾生者，如來說非
zhòngshēng shì míng zhòngshēng
眾生，是名眾生。”

xū pú tí bó fó yán shì zūn fó dé ā nòuduō luó sānmiǎo
須菩提白佛言：“世尊！佛得阿耨多羅三藐
sān pú tí wéi wú suǒ dé yé
三菩提，為無所得耶？”

fó yán rú shì¹⁵ rú shì xū pú tí wǒ yú ā nòuduō
佛言：“如是¹⁵，如是。須菩提，我於阿耨多

¹⁵ 麗藏：“如是；永樂北藏及龍藏：佛言：“如是

luó sānmiǎosān pú tí nǎi zhì wú yǒushǎo fǎ kě dé shì míng ā nòu
羅三藐三菩提，乃至無有少法可得，是名阿耨

duō luó sānmiǎosān pú tí
多羅三藐三菩提。

fù cì xū pú tí shì fǎ píngděng wú yǒugāo xià shì
“復次，須菩提，是法平等，無有高下，是

míng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí yǐ wú wǒ wú rén wú zhòng
名阿耨多羅三藐三菩提。以無我、無人、無眾

shēng wú shòuzhě xiū yī qièshàn fǎ zé dé ā nòuduō luó sānmiǎo
生、無壽者，修一切善法，則得阿耨多羅三藐

sān pú tí xū pú tí suǒyánshàn fǎ zhě rú lái shuō jí fēi¹⁶ shàn
三菩提。須菩提，所言善法者，如來說即非¹⁶善

fǎ shì míngshàn fǎ
法，是名善法。

xū pú tí ruò sānqiān dà qiān shì jiè zhōng suǒyǒuzhū xū
“須菩提，若三千大千世界中，所有諸須

mí shānwáng rú shì děng qī bǎo jù yǒurén chí yòng bù shī ruò rén
彌山王，如是等七寶聚，有人持用布施；若人

yǐ cǐ bō rě bō luó mì jīng nǎi zhì sì jù jì děng shòu chí dú sòng
以此般若波羅蜜經，乃至四句偈等，受持讀誦，

wèi tā rénshuō yú qián fú dé bǎi fēn bù jí yī bǎiqiānwàn yì
為他人說。於前福德，百分不及一，百千萬億

fēn nǎi zhì suànshù pì yù suǒ bù néng jí
分，乃至算數譬喻，所不能及。

xū pú tí yú yì yún hé rǔ děng wù wèi rú lái zuò shì
“須菩提，於意云何？汝等勿謂如來作是

niàn wǒ dāng dù zhòngshēng xū pú tí mò zuò shì niàn hé
念：‘我當度眾生。’須菩提，莫作是念。何

yǐ gù shí wú yǒuzhòngshēng rú lái dù zhě ruò yǒuzhòngshēng rú
以故？實無有眾生如來度者。若有眾生如

lai dù zhě rú lai zé yǒu wǒ rén zhòngshēng shòuzhě
來度者，如來則有我、人、眾生、壽者。

xū pú tí rú lái shuō yǒu wǒ zhě zé fēi yǒu wǒ ér fán
“須菩提，如來說有我者，則非有我。而凡

fū zhī rén yǐ wéiyǒu wǒ xū pú tí fán fū zhě rú lái shuō zé
夫之人，以為有我。須菩提，凡夫者，如來說則

¹⁶ 麗藏：非；永樂北藏及龍藏：即非

fēi fán fū
非凡夫。

xū pú tí yú yì yún hé kě yǐ sān shí èr xiàngguān rú
“須菩提，於意云何，可以三十二相觀如

lái fǒu
來不？”

xū pú tí yán rú shì rú shì yǐ sān shí èr xiàngguān rú
須菩提言：“如是，如是。以三十二相觀如

lái
來。”

fó yán xū pú tí ruò yǐ sān shí èr xiàngguān rú lái zhě
佛言：“須菩提，若以三十二相觀如來者，

zhuàn lún shèng wáng zé shì rú lái
轉輪聖王則是如來。”

xū pú tí bó fó yán shì zūn rú wǒ jiě fó suǒ shuō yì
須菩提白佛言：“世尊！如我解佛所說義，

bù yīng yǐ sān shí èr xiàngguān rú lái
不應以三十二相觀如來。”

ěr shí shì zūn ér shuō jì yán
爾時，世尊而說偈言：

ruò yǐ sè jiàn wǒ yǐ yīn shēng qiú wǒ
若以色見我 以音聲求我

shì rén xíng xié dào bù néng jiàn rú lái
是人行邪道 不能見如來

xū pú tí rǔ ruò zuò shì niàn rú lái bù yǐ jù zú xiàng
“須菩提，汝若作是念：‘如來不以具足相

gù dé ā nòuduō luó sān miǎosān pú tí xū pú tí mò zuò shì
故，得阿耨多羅三藐三菩提。’須菩提，莫作是

niàn rú lái bù yǐ jù zú xiàng gù dé ā nòuduō luó sān miǎosān pú
念：‘如來不以具足相故，得阿耨多羅三藐三菩

tí xū pú tí rǔ ruò zuò shì niàn fā ā nòuduō luó sān miǎosān
提。’須菩提，汝若作是念，發阿耨多羅三藐三

pú tí xīn zhě shuō zhū fǎ duàn miè mò zuò shì niàn hé yǐ gù
菩提心¹⁷者，說諸法斷滅¹⁸。莫作是念！何以故？

fā ā nòuduō luó sān miǎosān pú tí xīn zhě yú fǎ bù shuō duàn miè
發阿耨多羅三藐三菩提心者，於法不說斷滅

¹⁷ 麗藏：菩提；永樂北藏及龍藏：菩提心

¹⁸ 麗藏：斷滅相；永樂北藏及龍藏：斷滅

xiàng
相。

xū pú tí ruò pú sà yǐ mǎnhéng hé shāděng shì jiè qī bǎo
“須菩提，若菩薩以滿恒河沙等世界七寶

chíyòng bù shī¹⁹ ruò fù yǒurén zhī yī qiē fǎ wú wǒ dé chéng yú
持用布施¹⁹；若復有人，知一切法無我，得成於

rěn cǐ pú sà shèngqián pú sà suǒ dé gōng dé hé yǐ gù xū pú
忍，此菩薩勝前菩薩所得功德。何以故？須菩

tí²⁰ yǐ zhū pú sà bú shòu fú dé gù
提²⁰，以諸菩薩不受福德故。”

xū pú tí bó fó yán shì zūn yún hé pú sà bú shòu fú
須菩提白佛言：“世尊！云何菩薩不受福

dé
德？”

xū pú tí pú sà suǒ zuò fú dé bù yīng tānzhuó shì gù
“須菩提，菩薩所作福德，不應貪著，是故

shuō bú shòu fú dé
說不受福德。

xū pú tí ruò yǒurén yán rú lái ruò lái ruò qù
“須菩提，若有人言：‘如來，若來、若去，

ruò zuò ruò wò shì rén bù jiě wǒ suǒ shuō yì hé yǐ gù rú
若坐、若卧。’是人不解我所說義。何以故？如

lái zhě wú suǒ cóng lái yì wú suǒ qù gù míng rú lái
來者，無所從來，亦無所去，故名如來。

xū pú tí ruò shànánán zǐ shàn nǚ rén yǐ sānqiān dà
“須菩提，若善男子、善女人，以三千大

qiān shì jiè suì wéi wēichén yú yì yún hé shì wēichénzhòng níng wéi
千世界碎為微塵，於意云何，是微塵眾，寧為

duō fǒu
多不？”

shènduō shì zūn hé yǐ gù ruò shì wēichénzhòng shí yǒu
“甚多。世尊！何以故？若是微塵眾實有

zhě fó zé bù shuō shì wēichénzhòng suǒ yǐ zhě hé fó shuō wēi
者，佛則不說是微塵眾。所以者何？佛說微

chénzhòng zé fēi wēichénzhòng shì míng wēichénzhòng
塵眾，則非微塵眾，是名微塵眾。

¹⁹ 麗藏：佈施；永樂北藏及龍藏：持用佈施

²⁰ 麗藏：須菩提；永樂北藏及龍藏：何以故？須菩提

shì zūn rú lái suǒ shuō sān qiān dà qiān shì jiè zé fēi shì jiè
“世尊！如來所說三千大千世界，則非世界，
shì míng shì jiè hé yǐ gù ruò shì jiè shí yǒu zhě zé shì yī hé
是名世界。何以故？若世界實有者，則是一合
xiàng rú lái shuō yī hé xiàng zé fēi yī hé xiàng shì míng yī hé
相。如來說一合相，則非一合相，是名一合
xiàng
相。”

xū pú tí yī hé xiàng zhě zé shì bù kě shuō dàn fán
“須菩提，一合相者，則是不可說。但凡
fū zhī rén tān zhuó qí shì
夫之人，貪著其事。

xū pú tí ruò rén yán fó shuō wǒ jiàn rén jiàn zhòng
“須菩提，若人言：‘佛說我見、人見、眾
shēng jiàn shòu zhě jiàn xū pú tí yú yì yún hé shì rén jiě wǒ
生見、壽者見。’須菩提，於意云何，是人解我
suǒ shuō yì fǒu
所說義不？”

fú yě shì zūn shì rén bù jiě rú lái suǒ shuō yì hé
“不也。世尊²¹！是不解如來所說義。何
yǐ gù shì zūn shuō wǒ jiàn rén jiàn zhòng shēng jiàn shòu zhě jiàn
以故？世尊說我見、人見、眾生見、壽者見，
jí fēi wǒ jiàn rén jiàn zhòng shēng jiàn shòu zhě jiàn shì míng wǒ jiàn
即非我見、人見、眾生見、壽者見，是名我見、
rén jiàn zhòng shēng jiàn shòu zhě jiàn
人見、眾生見、壽者見。”

xū pú tí fā ā nòu duō luó sān miǎo sān pú tí xīn zhě yú
“須菩提，發阿耨多羅三藐三菩提心者，於
yī qiè fǎ yīng rú shì zhī rú shì jiàn rú shì xìn jiě bù shēng fǎ
一切法，應如是知，如是見，如是信解，不生法
xiàng xū pú tí suǒ yán fǎ xiàng zhě rú lái shuō jí fēi fǎ xiàng
相。須菩提，所言法相者，如來說即非法相，
shì míng fǎ xiàng
是名法相。

xū pú tí ruò yǒu rén yǐ mǎn wú liàng ā sēng qí shì jiè
“須菩提，若有人，以滿無量阿僧祇世界

²¹ 麗藏：世尊；永樂北藏及龍藏：不也。世尊

qī bǎo chí yòng bù shī ruò yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén fā pú
 七寶，持用布施；若有善男子、善女人，發菩
 sà xīn zhě chí yú cǐ jīng nǎi zhì sì jù jì děng shòu chí dú sòng
 薩心者，持於此經，乃至四句偈等，受持讀誦，
 wèi rén yǎn shuō qí fú shèng bǐ yún hé wèi rén yǎn shuō bù qǔ yú
 為人演說，其福勝彼。云何為人演說？不取於
 xiàng rú rú bú dòng hé yǐ gù
 相，如如不動。何以故？

yī qiè yǒu wéi fǎ rú mèng huàn pào yǐng
 一切有為法 如夢幻泡影

rú lù yì rú diàn yīng zuò rú shì guān
 如露亦如電 應作如是觀

fó shuō shì jīng yǐ zhǎng lǎo xū pú tí jí zhū bǐ qiū bǐ qiū
 佛說是經已，長老須菩提及諸比丘、比丘
 ní yōu pó sè yōu pó yí yī qiè shì jiān tiān rén ā xiū
 尼、優婆塞、優婆夷；一切世間，天、人、阿修
 luó wén fó suǒ shuō jiē dà huān xǐ xìn shòu fèng xíng
 羅，聞佛所說，皆大歡喜，信受奉行。

金剛般若波羅蜜經

zhēnyán
 真言²²

nà mó pó qié bá dì bō lā rǎng bō là mǐ duō yì ǎn yī lì dǐ
 那謨婆伽跋帝 鉢喇壤 波羅弭多曳 唵 伊利底
 yī shì lì lún lú tuó pí shè yē pí shè yē suō pó hē
 伊室利 輪盧駄 毗舍耶 毗舍耶 莎婆訶

²² 此真言附在麗藏的經尾；永樂北藏及龍藏經尾，無此真言。

bō rě wú jìn zàngzhēnyán
般若無盡藏真言

(三徧)

ná mó bó qié fá dì bō lì rě bō luó mì duō yì dá zhí tuō ōng
南謨薄伽伐帝.鉢唎若.波羅蜜多曳.怛侄他.唵.
hé lì dì lì shì lì shù lū zhī sān mì lì zhī fó shè yì suō hē
訖唎地唎室唎.戍嚕知.三密栗知.佛社曳.莎訶.

jīn gāng xīn zhēnyán
金剛心真言

(三徧)

ōng wū lún ní suō pó hē
唵.烏倫尼.娑婆訶.

bǔ quēzhēnyán
補闕真言

(三徧)

ná mó hē là dá nuó duō là yè yé qié là qié là jù zhù jù zhù mó
南無喝囉怛那.哆囉夜耶.佉囉佉囉.俱住俱住.摩
là mó là hǔ là hòng hè hè sū dá ná hòng pō mò ná suō pó
囉摩囉.虎囉.吽.賀賀.蘇怛拏.吽.潑抹拏.娑婆
hē
訶.

bǔ quēyuánmǎnzhēnyán
補闕圓滿真言

(三徧)

ōng hū lú hū lú shè yì mù qiè suō hē
唵.呼嚕呼嚕.社曳穆契.莎訶.

pǔ huíxiàngzhēnyán
普迴向真言

(三徧)

ōng suō mó là suō mó là mí mó nǎng sà hā là mó hē zán hā là
唵.娑摩囉.娑摩囉.彌摩曩.薩哈囉.摩訶咱哈囉
hòng
吽.

jīn gāngzàn
金剛贊

(一徧)

duàn yí shēng xìn jué xiàngchāozōng dùnwàng rén fǎ jiě zhēnkōng
斷疑生信.絕相超宗.頓忘人法解真空.
bō rě wèichóngchóng sì jù róngtōng fú dé tàn wú qióng
般若味重重.四句融通.福德歎無窮.

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南無本師釋迦牟尼佛 (合掌三稱)

ná mó qí yuán huì shàng fó pú sà
南無祇園會上佛菩薩 (合掌三稱)

huíxiàng jì
回向偈

(一遍)

sān tú yǒng xī cháng shí kǔ 三涂永息常时苦	liù qù xiū suí gǔ mò yīn 六趣休随汨没因
héng shā hán shí wù zhēn rú 恒沙含识悟真如	yī qiè yǒu qíng dēng bǐ àn 一切有情登彼岸
nǎi zhì xū kōng shì jiè jìn 乃至虚空世界尽	zhòngshēng jí yè fán nǎo jìn 众生及业烦恼尽
rú shì sì fǎ guǎng wú biān 如是四法广无边	yuàn jīn huí xiàng yì rú shì 愿今回向亦如是
shí fāng sān shì yī qiè fó 十方三世一切佛	zhū zūn pú sà mó hē sà 诸尊菩萨摩诃萨
shēngwén luó hàn xián shèng sēng 声闻罗汉贤圣僧	mó hē bō rě bō luó mì 摩诃般若波罗蜜

huíxiàng jì
迴向偈

(一遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé 願以此功德	zhuānyán fó jìng tǔ 莊嚴佛淨土
shàngbào sì chóng ēn 上報四重恩	xià jì sān tú kǔ 下濟三途苦
ruò yǒu jiàn wén zhě 若有見聞者	xī fā pú tí xīn 悉發菩提心
jìn cǐ yī bào shēn 盡此一報身	tóngshēng jí lè guó 同生極樂國

南无护法韦驮尊天菩萨

此咒置經書中可滅誤跨之罪